

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่.....ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

## ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

รุจิรา บุตรนาม \*

### บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ได้ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับจำนวน 0.925 นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis Of Variance) และนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe

\* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

### คำสำคัญ

ความคิดเห็นของครู , หลักธรรมาภิบาล, การบริหารสถานศึกษา

### บทนำ

วิวัฒนาการของโลกยุคโลกาภิวัตน์ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานภาครัฐและเอกชน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง เพราะความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ผู้ประชาชน แต่ละระบบการบริหารงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเกิดความไม่สอดคล้อง และทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงทำให้สังคมโลกหันกลับมาสนใจสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ในการบริหารของแต่ละประเทศที่มีผลกระทบ ต่อด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์กร อื่น ๆ อย่างมากมาย การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ให้เห็นถึงความสำเร็จ และความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์กร การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ในองค์กร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยนำศาสตร์และศิลป์ พร้อมด้วยทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ในการกระบวนการการบริหารได้อย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพ บริหารงานของผู้บริหารขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ

ที่สำคัญหลายประการ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารงาน รวมทั้งประสบการณ์ และทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร การทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติงาน

ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน 3 ประการ คือ ทักษะด้านการทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางด้านความคิด การบริหารงานยุคใหม่ที่เน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ความประพฤติดชอบ การมีส่วนร่วม และกระบวนการ ยุติธรรม โดยยึดหลักสำคัญพื้นฐาน 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้มี บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา และการสร้างควมมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา ภาวะผู้นำเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้นำนั้นๆ มีคุณสมบัติ ความสามารถ และภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับ ตำแหน่งเพียงใด และผู้บริหารในฐานะผู้นำของหน่วยงาน จะได้รับความร่วมมือด้วยดีได้นั้น ในการ บริหารจำเป็นต้องแสดงบทบาทภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อ ผู้ร่วมงาน เพราะภาวะผู้นำมีผลต่อการ ปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน และนอกจากการแสดงบทบาทภาวะ ผู้นำที่เหมาะสมแล้ว ผู้บริหารยังต้อง นำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ สถานศึกษามีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น ( พระสกล ฐานธมฺโม, 2556 หน้า 1-2 )

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีความสนใจว่า ผู้บริหารได้นำหลักการในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานสถานศึกษา มากน้อยเพียงใด และบุคลากรครูเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีทัศนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา ในเขตพื้นที่นี้มากน้อยเพียงใด

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ทำงาน

### ขอบเขตการวิจัย

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน (Cohen, 2011 หน้า 147)

#### 2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็น เพศ และประสบการณ์ทำงาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความมีส่วนร่วม

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.925 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามรายการ (Check list) คือ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยระดับมากที่สุด มีเห็นด้วยระดับมาก เห็นด้วยระดับปานกลาง เห็นด้วยระดับน้อย และมีเห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส

และด้านหลักการมีส่วนร่วม จำนวน 39 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยให้เขียนข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นต่างๆ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าที (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และพบความแตกต่างได้นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe และ LSD โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

### ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี มากที่สุด รองลงมาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครโดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากันสองด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันจะมีความเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่มีเพศต่างกันจะมีความเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านหลักความโปร่งใส พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี และ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประสบการณ์อื่นๆและด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

#### อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างกันมีความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามมาตรา 78 (4) ระบุว่า พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพยายามสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) โดยภาครัฐมีการบริหารการปกครองที่โปร่งใส ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการต้องยึดถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา จึงทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการบริหารจัดการและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี นอกจากนี้ผู้บริหารซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญของสถานศึกษาในการที่จะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีที่ผู้นำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา ครองไรสง (2560, หน้า 14) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติคุณ วรวิทยกิจ (2560, หน้า 6) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนโยธินบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน และสามารถนำมาอภิปรายผลรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานต่างๆ ต้องถือปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการ และหากกระทำการผิดระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด และหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นแล้ว ก็จะต้องถูกดำเนินการทางวินัย ผู้บริหารจึงต้องประพฤติ ปฏิบัติตนตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรมาพร ชาวไร่ (2560, หน้า 6) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านนิติธรรม ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญา ครองไรสง (2560, หน้า 14) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ พบว่าด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลัก  
 ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่  
 ของตนเอง มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจ เคารพในสิทธิของผู้อื่น เป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำ  
 ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละต่อส่วนร่วม และมีคุณธรรมประจำใจ ปฏิบัติตาม  
 จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีการบริหารงานโรงเรียนที่เน้นความเป็นระบอบประชาธิปไตยตลอดจน  
 เป็นผู้วิสัยทัศน์ซึ่งนำพาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดาพร  
 ชาวไร่ (2560, หน้า 6) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ  
 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่าด้าน  
 หลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลวรรณ เอี่ยมศิริ (2560, หน้า 127)  
 ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร  
 โรงเรียนวัดเจียนเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 พบว่าด้าน  
 คุณธรรมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตาม  
 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังกัด  
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีความโปร่งใสในการบริหารงาน  
 สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดงบประมาณต่างๆที่โรงเรียนได้รับให้  
 บุคลากรทุกคนทราบ และได้ดำเนินการด้านงบประมาณของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ  
 งานโครงการ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของพระสกล ฐานธมฺโม (2556,  
 หน้า 89) ได้วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ใน  
 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ต่อการบริหารสถานศึกษาตาม  
 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ด้าน หลักความโปร่งใส โดยรวม  
 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกเกียรติ เตชะ (2560, หน้า 7) ได้วิจัยเรื่อง  
 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล



ของผู้บริหาร โรงเรียน สุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านความโปร่งใส ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา  
ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่สามารถพัฒนาศักยภาพ  
ของบุคคลได้ สามารถสร้างให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและยอมรับ  
ความสามารถในตัวบุคคล การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร หรือหน่วยงาน ให้  
ไปสู่เป้าหมาย และความสำเร็จเดียวกัน การประสานงานติดต่อระหว่างโรงเรียน ชุมชน  
ผู้ปกครอง นักเรียน และครู มีการนิเทศกำกับติดตาม มีความสำคัญต่อการบริหารงาน ทำให้เกิด  
ความร่วมมือ เกิดเป็นเครือข่ายทางการศึกษาที่ดี เพื่อมุ่งพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัย  
ของพระสกล ฐานธมฺโม (2556, หน้า 89) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล  
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ต่อ  
การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ด้าน  
หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญา ครองไธสง (2560, หน้า  
14) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของ  
โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์  
พบว่าด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันต่อการบริหารสถานศึกษา ตาม  
หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา  
กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม และด้าน  
หลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ  
ที่ 1 อาจสืบเนื่องมาจาก ในการบริหารงานต่างๆ ครูที่เป็นเพศชายได้ร่วมปฏิบัติงานกับฝ่ายบริหาร  
อย่างใกล้ชิด มีความรับผิดชอบต่องานต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างชัดเจนมากกว่าเพศหญิง และพบว่า  
ด้านหลักความโปร่งใส ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลัก  
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร  
ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการบริหารงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติตาม

กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างเคร่งครัด มิฉะนั้นอาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดวินัยได้ จึงทำให้ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ สุวรรณไตร (2560 หน้า 9) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอกาบเชิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 สุรินทร์ พบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอกาบเชิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 สุรินทร์ โดยภาพรวมและด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกัน โดย ครูเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าครูเพศหญิง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภเกียรติ เตชะ (2560, หน้า 7) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานครในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักคุณธรรมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5- 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี ส่วนประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอื่นๆไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมามีร่วมในงานบริหารขึ้นจำเห็นได้จากงานหลัก ๆ ภายในสถานศึกษาจะเป็นครูที่ประสบการณ์ทำงานยังน้อยรับผิดชอบ เช่น งานพัสดุ การเงิน งานวิชาการ หลักสูตร เป็นต้น จึงทำให้ครูเกิดความเข้าใจในตัวผู้บริหารมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปรเมศวร์ ปญญาวิชโร (2554, หน้า 7) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงาน

ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกเกียรติเดชะ (2560, หน้า 7) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## 1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่เพศหญิง และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 – 10 ปี ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น ผู้บริหารควรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา โดยการนำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบบริหารของโรงเรียนให้มีความสำคัญกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนในด้านต่างๆ มีการวางแผนนโยบาย แผนการปฏิบัติราชการเป็นเกณฑ์แน่นอน มีหลักการปฏิบัติที่เหมาะสม และสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม นอกจากนี้อาจมีการนำผลรายงานการวิจัยส่งถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่นำไปพัฒนาผู้บริหารให้มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา

1.2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรมีปฏิบัติตน ให้อยู่ในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเพื่อเป็นแบบอย่างดีต่อบุคลากร รวมทั้งความยึดมั่นในการทำมาดี การมีความอดทนอดกลั้นต่อความยากลำบากในการทำงาน

ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อให้ผลของการทำงานออกมามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดต่อสถานศึกษา

## 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน เพื่อได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค จากผลการวิจัย ซึ่งจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอย่างถูกต้องทิศทาง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา เพื่อสถานศึกษาสามารถนำรูปแบบมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

### เอกสารอ้างอิง

- กัญญา ครอบโรสง.(2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขต 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กิตติคุณ วรวิทยกิจ.(2560). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผุ้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโยธินบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พรึกหวาน กราฟฟิค.
- คณะกรรมการข้าราชการครู. (2543). แนวทางการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
- ชาญชัย พิงชุมทต. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 - 7 ตารมทัศน์ของครู. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ : น้ำฝน.
- คาริน สงมะเริง. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน เอกชน ใน  
เขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี  
เขต 1. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คุณดาว จิตไส. (2554). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา  
สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย  
ศิลปากร.
- ธีมาพร ชาวไร่. (2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร  
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้า  
อิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา.  
กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- ธีรยุทธ บุญมี. ความหมายของธรรมาภิบาล(Good Governance ) [ออนไลน์], Accessed 6 กุมภาพันธ์  
2561 Available from [www.bpp.go.th/PDF/Good Governance.pdf](http://www.bpp.go.th/PDF/Good%20Governance.pdf).
- นพดล เล็กบาง. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนนวิราษฎร์อุปถัมภ์. การค้นคว้าอิสระ  
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรศักดิ์ อูวรรณโน. ความเป็นมาของธรรมาภิบาล [ออนไลน์], Accessed Accessed 6 กุมภาพันธ์  
2561 Available from [www.pbb.go.th/PDF/Good Governace.pdf](http://www.pbb.go.th/PDF/Good%20Governance.pdf).